

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (مباحث الفاظ)

مفاهیم - ادله مدعیان مفهوم وصف

جلسه ۹۸

استاد نجارزاده

ادله عده‌ای که قائلند به مفهوم داشتن وصف:

دلیل اول: اگر وصف دلالت بر انتفاء حکم در فرض انتفاء وصف نکند، فایده‌ای در ذکر وصف باقی نمی‌ماند.

جواب: اگر فایده وصف منحصر در این باشد که به حکم برگردد، وصف مفهوم دارد اما این تنها فایده نیست؛ بلکه وصف می‌تواند قید موضوع باشد.

دلیل دوم: وصف در کلام قید است و اصل در قیود احترازی بودن آن است؛ در نتیجه وصف قید احترازی است.

جواب: دلیل بالا را قبول داریم اما معنای احتراز این است که غیر خود را خارج و موضوع را مقید می‌کند به نسبت به شخص حکم؛ در حالی که انتفاء سنخ حکم لازمه احترازی بودن آن می‌باشد.

دلیل سوم: وصف مشعر به علیت است، لذا لازم است حکم منوط به وصف باشد.

جواب: این اشعار گرچه مسلم است و لکن تا به حد ظهور نرسد، دلالت بر مفهوم ندارد.

دلیل چهارم: استدلال شده به جمله‌هایی که وصفیه‌اند و مفهوم داشتن آنها قطعی است، مانند: قول رسول خدا صلی الله علیه وآله : *مطل الغنی ظلم*.

جواب: در این موارد دلیل خاص و دلیل خارجی‌ای وجود دارد و این مفهوم داشتن در بحث ما

نفعی ندارد، زیرا ما منع نمی‌کنیم که برخی اوقات به خاطر قرینه، تقیید وصفی، مفهوم دارد. موضوع بحث در این است که وصف جدای قرینه، مفهوم دارد یا خیر.